

Dkt. Robert A. Peterson, Ubinadamu na Dhambi, Kipindi cha 3, Asili ya Ubinadamu, Maoni Matano

© 2024 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi. Hiki ni kipindi nambari tatu, Asili ya Ubinadamu, Maoni Matano.

Tunaendelea na mihadhara yetu kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi.

Tukifanya kazi na ile ya kwanza, baada ya kufanya kazi ya utangulizi, sasa tunaelekea kwenye asili ya wanadamu. Mada zinazohusika ni mitazamo ya asili ya wanadamu, kisha pili, hadhi ya Adamu na Hawa. Tatu, je, Adamu aliumbwa kutokana na kiumbe kilichokuwepo hapo awali? Hizo ndizo mada zetu tatu ndogo chini ya asili ya mwanadamu.

Bado ninatumia *Theolojia ya Kikristo ya Millard Erickson* kama msingi wangu. Asili ya mwanadamu, mitazamo ya asili ya mwanadamu. Millard Erickson anaorodhesha mitazamo mitano ya asili yetu katika theolojia yake ya Kikristo.

Muhtasari mfupi wa mitazamo hiyo mitano utatuingiza katika uchunguzi wa mwanzo wa wanadamu. Mitazamo hiyo mitano ni mageuzi ya asili na uumbaji wa awali; haya ni maneno ya Erickson, mageuzi ya kiungu, mageuzi ya kiungu, na uumbaji unaoendelea. Kama majina yanavyodokeza, mitazamo miwili ni mitazamo ya uumbaji, na mitatu ni mitazamo ya mageuzi.

Kwanza kabisa, mageuzi ya asili. Mageuzi ya asili ni jaribio la kuhesabu aina zote za maisha, ikiwa ni pamoja na ubinadamu, kupitia michakato ya asili inayokaribia. Uungu wa asili umetengwa waziwazi kulingana na mageuzi ya asili.

Yaani, mageuzi ya asili ni mageuzi yanayopingana na mambo ya kawaida. Uumbaji wa kwanza, ukimnukuu Erickson, ni mtazamo kwamba Mungu, kwa kitendo cha moja kwa moja, alileta karibu kila kitu kilichopo, karibu nukuu. Tendo la moja kwa moja la Mungu na ufupi wa muda wa uumbaji vinasisitizwa katika mtazamo huu.

Kitabu cha John Whitcomb cha *The Early Earth* kinatetea msimamo huu. Jina lingine muhimu leo ni Ken Ham. Watetezi wanadai kwamba wanafanya kazi nzuri zaidi ya kutafsiri data ya kibiblia kuhusu uumbaji.

Nitafanya tathmini ya haya baada ya muda mfupi, lakini uumbaji wa fiat hakika ni mtazamo wa uumbaji. Mageuzi ya kiungu, kama mageuzi ya asili, ni mfano mwingine wa mageuzi. Mageuzi ya kiungu ni mtazamo kwamba Mungu alipanga mchakato wa ubunifu na kwamba alitumia mageuzi kutimiza malengo yake.

Baada ya Mungu kuumba maumbo ya kwanza, alijiondoa kutoka kwa mchakato wa mageuko. Kwa ulimi kwa shavu, Erickson anamrejelea Mungu wa mtazamo huu kama muumbaji aliyestaafu, muumbaji mstaafu. Bila shaka, Uungu ulisema hivyo hasa.

Mungu aliumba na kisha akajenga michakato ya ulimwengu ili ulimwengu uweze kujiendesha wenyewe. Picha ya saa hutumiwa mara nyingi. Mungu alimaliza saa, kisha ikajiendesha yenyewe.

Mageuzi ya ki-theistic, kama mageuzi ya ki-naturalistic na ki-deistic, ni mtazamo wa mageuzi. Mtazamo huu ni sawa na mageuzi ya ki-deistic, na bado kuna tofauti muhimu kati ya hizo mbili. Kulingana na mageuzi ya ki-theistic, Mungu anahusika si tu mwanzoni mwa mchakato wa ubunifu bali pia katika mambo muhimu baada ya hapo.

Mungu ndiye aliyehusika moja kwa moja na kwa njia isiyo ya kawaida kwa uumbaji wa mwanadamu. Mungu alitumia kiumbe kilichokuwepo hapo awali alipomuumba mwanadamu. Mungu aliumba roho ya mwanadamu na kuiingiza katika nyani wa juu zaidi.

Mageuzi ya imani yanamhusisha Mungu zaidi ya mageuzi ya imani ya kiungu, ambayo yalimwona tu kama anayanzisha mchakato huo, na hakika yote mawili zaidi ya mageuzi ya kiungu, ambayo, kama tulivyosema, ni mageuzi yanayopingana na mambo ya kawaida. Hata hivyo, mageuzi ya imani ya kiungu bado ni mtazamo wa mageuzi wa asili yetu. Uumbaji unaoendelea, kama uumbaji wa fiat, ni mtazamo wa uumbaji.

Nilisema hapo awali kwamba vitambulisho hivi ni vitambulisho vya Erickson. Baadhi ya marafiki zangu wangependelea kuiita mtazamo wao kuwa ni uumbaji wa dunia changa kuliko uumbaji wa fiat, na simaanishi chochote cha dharau kwa vitambulisho hivi. Ninatumia tu vitambulisho vya Erickson.

Uumbaji unaoendelea, nukuu, huona kazi ya ubunifu ya Mungu kama mchanganyiko wa mfululizo wa de novo, mpya kabisa, matendo ya ubunifu, na operesheni inayokaribia au inayoendelea, nukuu ya karibu. Katika vipindi mbalimbali vya wakati, Mungu aliumba viumbe vipya bila kutumia uhai uliokuwepo hapo awali. Kati ya vitendo hivi maalum vya uumbaji, maendeleo ya mageuko yalifanyika.

Wanaoamini uumbaji wa kimaendeleo wanashikilia kwamba Mungu, katika tendo maalum, alimuumba mwanadamu kutoka kwa mavumbi ya ardhi. Hakutumia nyani aliyekuwepo hapo awali alipomuumba mwanadamu wa kwanza. Mtazamo huu unakataa mageuzi makubwa, mageuzi makubwa ambayo yanaeleza kila kitu kilichopo, lakini yanakubali mageuzi madogo, yaani, mageuzi ndani ya aina, ndani ya aina, lakini si kati ya aina, si kutoka aina moja ya kiumbe hadi aina nyingine tofauti.

Kama fiat au uumbaji wa dunia changa, uumbaji wa kimaendeleo ni mtazamo wa uumbaji. Ni wazi, nadhani kwamba tofauti kati ya mitazamo ya mageuzi na mitazamo ya uumbaji si umri wa dunia kwani fiat na uumbaji wa kimaendeleo hazikubaliani kuhusu hilo, lakini ni uumbaji maalum wa wazazi wetu wa kwanza unaofanya tofauti kati ya mtazamo wa uumbaji au mageuzi. Tathmini : kila mtu hatafurahishwa na hili, lakini nitakupa tathmini yangu mwenyewe.

Ni dhahiri kwangu kwamba mitazamo A na C haipatani na dini ya kibiblia. Mageuzi ya asili na mageuzi ya kiungu hayapatani na maandiko. Mageuzi ya asili hayapatani, kwani yanakana Mungu kuwa muumba wa mbingu na dunia, kama mstari wa kwanza wa maandiko matakatifu unavyosema.

Mageuzi ya kiungu hayamkani Mungu kuwa muumbaji, lakini yanakana kazi yake ya majaliwa. Kazi za Mungu ni uumbaji, majaliwa, ukombozi, na utimilifu. Kuthibitisha moja kati ya hayo na kukataa mengine hakumfanyi mtu kuwa wa kibiblia katika theolojia yake.

Kwa hivyo, ninakataa mageuzi ya asili na mageuzi ya kiungu. Sifurahishwi na mageuzi ya kiungu, lakini ni ukweli tu. Wakristo waaminifu wanaoamini Biblia wameshikilia imani ya uumbaji, mageuzi ya kiungu, na imani ya uumbaji inayoendelea.

Unasema, unamfafanujaje mtu anayeamini Biblia kwa dhati? Mtu anayemwamini Yesu kama Bwana na Mwokozi, sawa? Utaona kwamba sikubaliani na mageuzi ya itikadi ya Mungu baada ya muda mfupi. Utaona hilo. Lakini kwa sasa, wengine wanaona mtazamo wa B, dunia changa au uumbaji wa fiat, kama usioaminika kwa misingi ya kisayansi na kitheolojia.

Wanadai kwamba hii haichukulii sayansi kwa uzito na inapinga ukweli wa Mungu. Unamaanisha nini haichukulii sayansi kwa uzito? Daniel Wonderly alikuwa profesa katika chuo cha Kikristo, na alijifukuza kazi kwa sababu alisoma umri wa dunia kwa kutumia njia tofauti za kisayansi, bila kujumuisha miale ya mionzi ya kaboni-14, kwa mfano. Na aliendelea kubuni umri wa dunia, kama miaka bilioni tano, kitu kama hicho.

Hatimaye alifukuzwa kazi kwa sababu haikukubalika katika taasisi yake, ambayo ilijumuisha sana ulimwengu changa au uumbaji wa fiat kama sehemu ya kiwango chake cha mafundisho. Vipi kuhusu misingi ya kitheolojia? Hilo halionekani sawa, sawa? Waumini wa uumbaji wa ulimwengu changa. Ndio, wanaamini Biblia.

Je, hakuna theolojia ya kiorthodoksi? Ndiyo. Shutuma hii ya kuhoji ukweli wa Mungu inatokana na jinsi anavyosema katika neno lake, kama inavyotafsiriwa na hawa vijana wanaoamini uumbaji wa dunia, na jinsi anavyosema katika ulimwengu wake. Inaonekana kwao inapingana.

Lakini je, hakuna umri wa mzazi? Ndiyo, kuna umri wa mzazi. Hakuna shaka, kwa mfano, kuhusu wazazi wetu wa kwanza. Hawakuonekana kama walikuwa na umri wa dakika chache Mungu alipomuumba Adamu kutoka kwa mavumbi ya ardhi na Hawa kutoka upande wa Adamu.

Lakini mwanahistoria maarufu, ambaye jina lake halinielevi, labda litatokea baadaye, katika kitabu chake, *The Closing of the Evangelical Mind*, alitoa mifano miwili ya mwisho huo. Alikuwa akijikosoa. Yeye ni mwinjilisti.

Alikuwa mnyenyekevu hata alipowataja wanafikra wakubwa wa kiinjili. Aliwajumuisha wanafalsafa wa Calvin kama vile Nicholas Woltherstorff na Alvin Plantinga. Hakuwataja wanahistoria wa kiinjili.

Angeweza kujijumuisha, lakini hakujihusisha. Kwa vyovyote vile, alitoa mifano miwili ya wasomi wasiofaa miongoni mwa wainjilisti. Moja ni kutafsiri tafsiri ya kinabii kwa kutumia Biblia kwa upande mmoja na gazeti kwa upande mwingine na watu ambao hawakujua mengi kuhusu jiografia, historia, na hali ya kisiasa kwa miaka mingi ya Nchi Takatifu.

Nyingine ilikuwa uumbaji wa dunia changa, na alionyesha mwonekano wa hoja ya umri iliyobuniwa na mshirikina wa kidini. Hiyo haimaanishi kwamba hoja hiyo si sahihi, lakini watu wengi hawajui asili yake. Ndiyo, Adamu na Hawa waliumbwa wakiwa watu wazima, lakini je, tunapaswa kuamini kwamba Mungu aliumba nuru kuelekea duniani kutoka kwa nyota ambazo hazikuwapo? Ili kuwachanganya wanasayansi wasioamini Mungu ambao walipaswa kusoma Biblia na kuamua umri wa dunia ulikuwa miaka 10 au 12,000, nambari moja, Biblia haitupi umri, lakini nambari mbili, kwa baadhi, hiyo inaonekana kuwa ni utata katika ukweli wa Mungu.

Nina matatizo makubwa na mtazamo D kwa misingi ya kibiblia, mageuzi ya itikadi ya Mungu, kama tutakavyoona. Kwa uangalifu ninapendelea uumbaji unaoendelea huku nikinyoosha mkono wa kulia wa ushirika kwa vijana wa dunia au waumini wa uumbaji. Ningesema acha mijadala iendelee, acha utafiti uendelee, acha tupendane huku tukiendelea kujaribu kubaini baadhi ya mambo haya.

Ningegundua kwamba Millard Erickson anathibitisha mtazamo wa dunia ya zamani. Hata Wayne Grudem, mtu mwenye msimamo mkali, kwa sababu ya dinosaur, anapendelea mtazamo huo. Robert C. Newman, profesa mstaafu wa Agano Jipya mwenye shauku kubwa ya kuomba msamaha, ana taarifa nzuri sana na za kuvutia kwenye tovuti yake anapotetea dunia ya zamani.

Kwa hivyo, mara nyingine tena, mitazamo mitatu ya mageuzi: ya asili, ya imani ya Mungu, na ya imani ya Mungu. Ni ya mageuzi kwa sababu yanashikilia mtazamo wa mageuzi kuhusu wanadamu. Yanatofautiana.

Mageuzi ya kidunia yanapingana na mambo ya kawaida na hakika hayapatani na maandiko matakatifu. Vivyo hivyo, mageuzi ya kidunia, ingawa yanamshikilia Mungu kama muumbaji, hayapatani na mafundisho ya kibiblia, kwani yanakataa maongozi ya Mungu, fundisho kuu la kibiblia katika maagano yote mawili. Mageuzi ya kidunia ya kidunia ni mageuzi na bado yanashikilia kwamba Mungu kwa njia isiyo ya kawaida alimpa nyani wa juu roho, na hivyo kumuumba Adamu.

Sikubaliani na hilo, lakini ninalazimishwa kwa kujua watu wanaompenda Bwana kusema baadhi ya Wakristo wanashikilia mtazamo huo. Na imani ya uumbaji na uumbaji wa kimaendeleo, au mitazamo ya uumbaji, inawezaje kuwa hivyo? Hawakubaliani kuhusu umri wa dunia. Hilo sio swali kwangu.

Kinachomfanya mwanadamu kuwa mbunifu kutoka kwa mwanamageuzi ni uumbaji maalum wa wazazi wetu wa kwanza. Na Dunia changa na Dunia ya zamani, au uumbaji unaoendelea, vinakubaliana na uumbaji maalum wa Adamu na Hawa. Hali ya Adamu na Hawa ndiyo mada yetu ya pili.

Erickson anaonyesha kwamba Emil Brunner, kwa kutaja mmoja wao, alifundisha kwamba Adamu na Hawa walikuwa watu wa mfano badala ya watu wa kihistoria. Kwa hivyo, simulizi la uumbaji wa mwanadamu ni aina ya mfano badala ya rekodi ya kihistoria ya mwanzo wa mwanadamu. Brunner alikuwa mwanatheolojia wa Orthodox mpya.

Alisimama kivulini mwa Karl Barth. Walikuwa na mjadala maarufu, na theolojia ilikuwa machoni pa umma kiasi kwamba Karl Barth angeweza kutaja kitabu kwa Kijerumani, Nein! Hapana! Jibu la hasira kwa Emil Brunner. Hilo lilihusu ufunuo wa Mungu katika uumbaji, ambao Brunner alithibitisha, lakini alifanya hivyo kwa lugha isiyotosha.

Barth aliruka juu ya hilo kisha akakataa kimakosa ufunuo wa Mungu katika uumbaji. Kwa kushangaza, Brunner alifanikiwa zaidi, lakini alishindwa kwa sababu Barth alimkosoa tu. Walikuwa nje kwa muda.

Nadhani walipatanishwa baadaye, lakini katika marejeleo yaliyofichuliwa kwa Adolf Hitler, Brunner alimwita Barth dikteta wa theolojia wa Ujerumani. Lo! Vyovyote vile, wote wawili walikana anguko la kihistoria, ambalo lilikuwa habari mbaya. Wote wawili walimwamini Yesu.

Sina shaka kuhusu hilo. Brunner alikuwa mmoja wa watu niliowajua kuhusu udaktari. Epistemolojia yake imechanganyikiwa, kwa hivyo unaweza kusema hana haki ya kuamini anachofanya ila kusoma kitabu chake, The Mediator.

Ni kitabu kizuri sana kuhusu kazi ya Kristo. Kwa hivyo, kuna kutofautiana, na Karl Barth mwenyewe, kusema kumhusu, alitumia Biblia vizuri zaidi kuliko mafundisho

yake ya Biblia, na wanafunzi wake hawakutumia Biblia kama alivyofanya. Kanisa limejaa ufafanuzi, na mengi yake ni mazuri.

Theolojia yake ilielekea kwenye ulimwengu wote, jambo ambalo alilikataa, lakini mwelekeo huo hakika upo. Brunner alishawishiwa zaidi na mawazo ya kukosoa kuliko Barth, kwa hivyo alimwona Barth kama mtetezi mkubwa wa kuzaliwa kwa Bwana wetu bikira, na Brunner, nukuu, aliona kuzaliwa kwa bikira, nukuu, kama ilivyo kwenye ukingo wa hadithi za Agano Jipya. Barth na Brunner walifanya hivyo tena.

Kwa hivyo, Brunner, Barth alisema kuhusu Brunner, kukataa kwa Amal Brunner kuzaliwa na bikira ni biashara mbaya inayotoa mwanga unaotiliwa shaka katika Ukristo wake wote, kwa sababu Bwana wetu ametupa ishara mbili, kuzaliwa na bikira mwanzoni mwa maisha ya Yesu, kaburi tupu mwishoni, na huthubutu kuchezea ishara hizo. Ah, nitaacha tu, isipokuwa kusema kukataa kwao kwamba Adamu na Hawa walikuwa watu wa kihistoria ni makosa. Kukataa kwao anguko la kihistoria ni makosa.

Hata hivyo, waliamini kwamba watu walikuwa wenye dhambi wanaohitaji mwokozi. Ninafurahi kuhusu kutofautiana huko. Na wanaamini kwamba Yesu ndiye mwokozi pekee wa ulimwengu, na ilibidi umwamini ili uokolewe.

Yote hayo ni mazuri, lakini hakika, theolojia yao imechanganyikiwa. Yote hayo yalitokana na ukweli kwamba Brunner alikataa Adamu na Hawa kuwa watu wa kihistoria na kwamba hesabu ya uumbaji ni ya kimfano badala ya kihistoria. Swali ni, je, hii inathibitisha mafundisho ya Biblia? Jibu langu ni hapana.

Jambo hili ni gumu, tunakubali, kwa uwepo wa vipengele vya mfano katika hadithi ya uumbaji, Mti wa Uzima, na mti wa ujuzi wa mema na mabaya. Hata hivyo, navichukulia kama miti halisi ambayo iliwekewa maana maalum na Mungu. Mti wa Uzima unaonekana kama aina ya sakramenti, ambayo itaonekana tena katika sura mbili za mwisho za Biblia katika mbingu mpya na dunia mpya, na mti wa ujuzi wa mema na mabaya ulikuwa tukio la mtihani wa wazazi wetu wa kwanza, ambao wao, hasa Adamu, walishindwa kuupita.

Ninaona ushuhuda wa Agano Jipya kama jambo linaloamua kuhusu hadhi ya Adamu na Hawa. Nasaba ya Bwana wetu katika Luka 3 inaanza hivi. Luka 3, 23.

Alipoanza huduma yake, Yesu alikuwa na umri wa miaka 30 hivi, akiwa mwana wa Yusufu, kama ilivyodhaniwa. Hilo ni dokezo la mimba ya Kristo kama bikira. Mwana wa Heli, mwana wa Mathat, na kadhalika, hadi mstari wa 38, mwana wa Enoshi, mwana wa Sethi, mwana wa Adamu, mwana wa Mungu.

Hakuna shaka kwamba Luka anawaona watu waliotajwa katika nasaba hii kama watu wa kihistoria. Baada ya yote, anaonyesha ukweli kwamba Yesu wa Nazareti alikuwa

mwanadamu halisi. Kwa hivyo, haina maana kumchukulia mtu katika mfano, ndiyo maana Bruner, kwa mfano, na wengine walimchukulia Adamu kama mtu katika nasaba ya Yesu.

1 Timotheo 1, 1 Timotheo 2, samahani, 11 hadi 15, ni kifungu maarufu zaidi cha Paulo. Kuna kitabu kizima kilichoandikwa kuhusu kifungu hiki. Na ningewaheshimu wale ambao hawakubaliani nami na kukubaliana na dhana ya kitabu hicho, ambacho kinaweka mipaka ya ofisi ya kanisa, ofisi ya wazee, kwa wanaume.

1 Timotheo 2:11 hadi 15. Ninatumia ESV. Mwanamke na ajifunze kimya kimya kwa utiifu wote.

Simruhusu mwanamke kufundisha au kumtawala mwanamume, bali awe kimya, kwa maana Adamu aliumbwa kwanza, kisha Hawa.

Na Adamu hakudanganywa, bali mwanamke alidanganywa akawa mkosaji. Lakini ataokolewa kwa uzazi, kama wakidumu katika imani na upendo na utakatifu pamoja na kujizuia. Katika kifungu hiki, mtume Paulo anasema kwamba wanawake wametengwa na kufundisha na kutawala kanisani.

Anatoa kama msingi wa msimamo wake ukweli kwamba, moja, Adamu aliumbwa kwanza na Mungu na si Hawa, na pili, Hawa alidanganywa na si Adamu. Hoja hii ingekuwa na nguvu gani ikiwa Paulo angekuwa akirejelea hadithi za Kiyahudi? Kwa njia, wakati mwingine inasemekana, maarufu na Krister Stendahl, mkuu wa Harvard, ambaye anatetea kuwekwa wakfu kwa wanawake, kwamba kama vile Agano Jipya lilivyouna mkono utumwa, ndivyo lilivyouna mkono mtazamo huu wa mfumo dume wa wanawake kujitiisha chini ya uongozi wa kiume nyumbani na kanisani. Bila shaka yeye ni msomi hodari.

Hakuna shaka kuhusu hilo. Bila shaka, kitabu chake kilikuwa na ushawishi mkubwa, lakini kinakosa hoja muhimu ya kitheolojia. Ni kweli kwamba Paulo alizungumzia utumwa kama ulivyokuwa katika karne ya kwanza ya Milki ya Kirumi.

Pia ni kweli katika kitabu kama Filemoni, alifundisha kanuni ambazo hatimaye Wakristo huvutia kupindua utumwa, lakini bado, hakikuwaambia watumwa wakimbie mabwana zao au mabwana zao ili kuwaachilia huru watumwa wao. Lakini tofauti kati ya hilo na mtazamo wa Paulo katika 1 Timotheo 2 kuhusu nafasi ya wanawake, katika kesi hii kanisani, ni kwamba vifungu vya utumwa, nitaviita, havijajengwa katika uumbaji na ukombozi. Vifungu kuhusu nafasi za wanawake vimejengwa sana katika njia hiyo.

Hapa kama tulivyoona, Adamu aliumbwa kwanza na kisha Hawa, Hawa alidanganywa na si Adamu. Katika Waefeso 5, uongozi wa kiume katika kifungu cha nyumbani ni ukombozi ambao ni sehemu ya kitheolojia ambayo Paulo anaomba kumthibitisha

Kristo, mwanamume kama kichwa cha mwanamke, kama Kristo alivyo kichwa cha kanisa lake, na wake wakiwa chini ya waume zao, kama vile kanisa lilivyo kwa Kristo. Inamzungumzia Kristo, ambaye alipenda kanisa na akajitoa kwa ajili yake.

Kwa hivyo, nasema majukumu ya watumwa na wanawake hayapaswi kulinganishwa katika mafundisho ya Agano Jipya, kwa sababu ya kwanza ni desturi ya kijamii ambayo Biblia haikuizungumzia mara moja, ingawa ilitoa kanuni ambazo hatimaye ziliipindua. Lakini haikuweka msingi wa utumwa katika uumbaji na ukombozi, ambao Biblia inafanya kwa nafasi ya wanawake nyumbani na kanisani. Jambo kuu hivi sasa ni, ikiwa Paulo anarejelea mifano au hadithi, hiyo ingekuwa na nguvu gani katika hoja yake kwa Timotheo katika sura ya 2 ya barua yake ya kwanza? Jambo la kushawishi zaidi ni matumizi ya Paulo ya Adamu - Kristo sambamba katika Warumi 5 na 1 Wakorintho 15.

Hebu tugeukie vifungu hivyo. Kama tutakavyoona baadaye, kifungu kikuu cha Biblia kuhusu dhambi ya asili ni Warumi 5:12 hadi 21. Nitaruka tu hadi 18 na 19.

Kwa hivyo, kama vile kosa moja lilivyosababisha hukumu kwa watu wote, vivyo hivyo tendo moja la haki linasababisha kuhesabiwa haki na uzima kwa watu wote. Harudii majina ya vichwa viwili, lakini ni wazi ni Adamu na Kristo. Sijui nina maoni mangapi kuhusu Warumi, labda dazeni.

Sijui wengi. Kila mtu anakubali hilo. Vivyo hivyo, 19, kwa maana kama vile kwa kutotii kwa mtu mmoja, yaani kutotii kwa Adamu, wengi walifanywa wenye dhambi.

Vivyo hivyo kwa utii wa mtu mmoja, yaani Kristo, wengi watahesabiwa haki. Mstari wa 14 unasema kwamba Adamu alikuwa mfano wa yule atakayekuja. Tena, nitapitia mstari kwa mstari katika kifungu hiki muhimu sana cha dhambi asilia.

Lakini kwa sasa, Adamu na Kristo Yesu wako pale. Neema ya mtu huyo mmoja, Kristo Yesu, ilizidi kwa wengi, mstari wa 15. Hakuna shaka kwamba Paulo anazungumzia Adamu na Kristo.

Je, hoja yake ingeeleweka ikiwa Adamu ni mtu aliyebuniwa tu katika mfano? Kwa hivyo, kwa mfano, katika mfano wa tajiri na Lazaro, Lazaro haitumiki nje ya hapo kana kwamba alikuwa mtu wa kihistoria kwa sababu sivyo. Ni mtu wa mfano, ili kutoa hoja muhimu sana. Vivyo hivyo, 1 Wakorintho 15:21 na 22 ni mistari ya kitamaduni inayohusu Adamu wawili.

Mstari wa 20, lakini kwa kweli, Kristo amefufuka kutoka kwa wafu. Katika mistari minane iliyotangulia, Paulo, kwa uaminifu kabisa, ni mojawapo ya mambo mawili yaliyonileta kwa Bwana nikiwa kijana wa miaka 21 nikisoma Biblia. Mojawapo lilikuwa fundisho la Utatu.

Bila shaka, nilikuwa nimesikia kuhusu Utatu hapo awali, kwa kuwa nilikuwa mhudhuriaji wa kanisa. Lakini sasa niliona katika Paul kila mahali. Na nilidhani hakuna mtu aliyeitunga.

Hilo lingekuwa fundisho baya sana kulibuni kwa sababu ni la kifumbo sana. Jambo lingine lilikuwa uaminifu wa Mungu katika 1 Wakorintho 15:12 hadi 19, ili kutafakari hadharani, kama ungependa, katika barua hii, kile ambacho kingepatikana kama Kristo hangefufuka. Wakorintho walichanganyikiwa.

Kwa kweli, waliamini katika Yesu kusulubiwa na kufufuka, lakini walikuwa na matatizo ya kufikiria ufufuo wa mwili. Kwa sababu walichokuwa wakifanya ni, baada ya kuona miili inayooza, miili iliyokufa, maiti, waliichambua na kufikiria, oh, kutumia lugha yetu ya leo, je, Mungu atawafufua mazombi? Hawakuweza kuelewa. Paulo anapoendeleza wazo lake hapa, wazo kuu ni mabadiliko.

Hata kama Mungu anavyochukua maua na kadhalika katika ulimwengu wake wa asili na mimea na kuyabadilisha, mbegu unayopanda haonekani kama ua linalokuja au mmea unaokua. Vivyo hivyo, mwili uliozikwa utakuwa tofauti sana. Utakuwa mwili uleule, utambulisho huu wa kibinafsi na mwendelezo, lakini utakuwa mwili mtukufu, anasema, usiokufa, usioharibika, wenye nguvu, na utukufu, hata wa kiroho, unaotawaliwa na Roho Mtakatifu.

Kwa vyovyote vile, mstari wa 20, lakini kwa kweli, 1 Wakorintho 15, baada ya kutafakari kile ambacho kingetokea kama Yesu hangefufuliwa, kimsingi imani ya Kikristo ingeporomoka. Tungekuwa bado katika dhambi zetu. Mitume wangekuwa waongo kwa sababu walishuhudia kwamba Mungu alimfufua Kristo na kadhalika.

Wale waliokufa wangeangamia. Lakini kwa kweli, Kristo amefufuka kutoka kwa wafu. Hilo ndilo thibitisho lake.

Matunda ya kwanza ya wale waliolala. Yesu ndiye mfano wetu. Hata kama alivyofufuka, atafufuka.

Sasa, kuna tofauti kubwa. Mfano ni Bwana na Mwokozi wetu. Atasaidia.

Ufufuo wake ndio chanzo cha ufufuo wetu. Kwa maana kama vile mauti ilivyokuja kwa mtu, Adamu naye amekuja kwa mtu ufufuo wa wafu, Kristo naye amekuja. Hapa, majina yanatumika, 1 Wakorintho 15:22.

Kwa maana kama vile katika Adamu wote hufa, vivyo hivyo katika Kristo wote watafufuliwa. Adamu alileta kifo. Kristo huleta uzima.

Sura ya ufufuo imetajwa kwa usahihi. Jambo linaloshawishi zaidi ni matumizi ya Paulo ya ulinganifu wa Adamu na Kristo katika Warumi 5 na 1 Wakorintho 15.

Mtume anatetea umuhimu wa ukombozi na kihistoria wa kifo na ufufuo wa Yesu Kristo.

Angekuwa mjinga kiasi gani kutetea hoja yake kwa mtu asiye wa kihistoria? Je, matokeo ya kazi ya Kristo yasingetiliwa shaka ikiwa msingi wa hoja ya Paulo ulikuwa wa uongo? Kwa maana kama vile kwa kutotii kwa mtu mmoja, wengi walifanywa wenye haki, vivyo hivyo kwa kutii kwa mtu mmoja, wengi watafanywa wenye haki. Warumi 5:19. Je, hii ingekuwa kweli ikiwa Adamu angekuwa ishara tu kwa wanadamu na si mtu wa kihistoria? Nadhani sivyo.

Kwa sababu ya jinsi Agano Jipya linavyozungumzia Adamu na Hawa, ninalazimika kuwaona kama watu wa kihistoria katika Mwanzo 1 na 2. Hii inanifanya niseme kwamba Adamu na Hawa ni wa kihistoria, mwanamume wa kwanza na mwanamke wa kwanza. Tukirudi kwenye mitazamo yetu tofauti kuhusu asili ya mwanadamu, nilisema nitarudi kwenye mageuzi ya imani ya Mungu na, kwa kweli, kuyakataa. Ni wakati wa kufanya hivyo.

Je, Adamu aliumbwa kutokana na kiumbe kilichokuwepo awali? Kati ya chaguzi tatu za Kikristo, yaani, chaguzi zinazoshikiliwa na Wakristo, uumbaji wa dunia changa au fiat, mageuzi ya theistic, na uumbaji wa dunia unaoendelea au wa zamani. Ni misimamo miwili tu ya uumbaji ndiyo ingejibu swali hili. Hapana, Adamu hakuumbwa kutokana na nyani aliyekuwepo awali.

Ingawa mageuzi ya imani ya Mungu yangejibu kwa kukubali, ndiyo, alijibu. Swali hili linaonekana kutatuliwa kwa urahisi kwa msingi wa ufafanuzi wa Kiebrania wa Mwanzo 2, 7, na 3, 19. Mwanzo 1 inatoa muhtasari wa kazi ya uumbaji ya Mungu, huku Mwanzo 2 ikizingatia uumbaji wa mwanadamu haswa.

Mwanzo 1:26 hadi 29 inasimulia kuhusu azimio la Mungu la kuwaumba wanadamu na kuwapa mamlaka juu ya viumbe vingine. Mwanzo 1:26 hadi 29, kisha Mungu akasema, na tumfanye mtu kwa mfano wetu kwa sura yetu, wakatawale samaki wa baharini, na ndege wa angani, na wanyama wa kufugwa, na nchi yote pia, na kila kitambaacho kitambaacho juu ya nchi. Hilo ndilo azimio la Mungu.

Kwa hivyo, Mungu aliumba mtu kwa mfano wake mwenyewe. Kwa mfano wa Mungu, alimwumba, mwanamume na mwanamke, aliwaumba. Mungu akawabariki, akawaambia, Zaeni, mkaongezeke, mkaijaze nchi, na kuitiisha; mkatawale samaki wa baharini, na ndege wa angani, na kila kiumbe chenye uhai kiendacho juu ya nchi.

Na hivyo, andiko linaendelea. Mungu alitekeleza mpango wake na kuwaumba mwanamume na mwanamke, mstari wa 27. Mungu aliwabariki wanandoa wa kwanza, akawaambia wazae watoto na kuijaza dunia, na akawapa mamlaka juu ya viumbe vingine, mstari wa 28 na 29.

Mwanzo 2 inaeleza kwa undani zaidi jinsi Mungu alivyowaumba wazazi wetu wa kwanza. Tunaendelea na ufafanuzi wa Mwanzo 2:7. Kisha Bwana Mungu akamfanya mtu kwa mavumbi ya ardhi, akampulizia puani pumzi ya uhai, naye mtu akawa kiumbe hai.

Sasa Bwana Mungu alimuumba mwanadamu. Neno yatsar linamaanisha kuunda au mtindo. BDB, Brown, Driver, Briggs *Dictionary, Lexicon* 427.

Inatumiwa na wafinyanzi wa kibinadamu kutengeneza vyungu vya udongo. Hapa bila shaka inatumiwa kumhusu Mungu. Kamusi inapendekeza kwamba mfinyanzi wa kimungu huumba mwanadamu.

Hili linaonekana kama pendekezo zuri tunapozingatia nyenzo aliyoitumia kuumba mtu wa kwanza. Mungu alitumia mbali, ambayo ni ardhi kavu au vumbi, kamusi 779. Lexicon inaendelea kusema kwamba neno hili linatumika, nukuu, haswa kama nyenzo ya mwili wa mwanadamu, nukuu ya karibu, na hii ni Mwanzo 2, 7 na 319.

Mungu, mfinyanzi wa kimungu, aliumba mwanadamu, mwanadamu, kutoka kwa ardhi kavu au vumbi, nukuu, kutoka ardhini, nukuu ya karibu. Erickson anaonyesha jinsi baadhi ya wanatheisti wa mageuzi wamedai kwamba vumbi katika Mwanzo 2:7 ni la mfano. Wanasema kwa msingi kwamba maandishi haya yanaendana na dhana yao ya Mungu kutumia mnyama aliyekuwepo hapo awali katika uumbaji wa mwanadamu.

Ninaona hili halina msingi kutokana na maana ya kawaida ya vumbi katika 2:7, kutokana na maana ya kawaida ya 2:7, na matumizi ya vumbi katika 3:19. Katika andiko hilo, Mungu anamlaani Adamu kwa dhambi yake, nukuu, kwa jasho la uso wako, puani inawakilisha uso. Tungesema kwa jasho la paji la uso wako, utakula chakula hadi utakaporudi, muundo usio na kikomo wenye kiambishi tamati, hadi utakaporudi ardhini, kwani kutoka humo, ulichukuliwa, safi na hivyo ukiwa mtulivu, kwa maana wewe ni mavumbi na mavumbini utarudisha nukuu ya karibu.

Mavumbi hapa hayawezi kumaanisha kiumbe kilichokuwepo hapo awali. Mwanadamu aliumbwa kwa mavumbi ya ardhi, na wakati wa kufa, mwili wake huoza na kurudi mavumbini. Kwa hivyo, ninahitimisha kwamba Mwanzo 2:7 inamwonyesha mwanadamu kama kiumbe maalum cha Mungu kutoka ardhini.

Hakuna nafasi ya mageuzi ya imani ya Mungu hapa. Hawa pia ni kiumbe maalum wa Mungu. Mwanzo 2:20b hadi 22 NIV inarekodi, nukuu, lakini kwa Adamu, hakupatikana msaidizi anayefaa.

Kwa hivyo, Bwana Mungu akamlaza Adamu usingizi, naye alipokuwa amelala, akatwaa mbavu moja ya Adamu, akafunika mahali hapo kwa nyama. Kisha Bwana Mungu akamfanya mwanamke kutoka kwa ubavu alioutoa kutoka kwa Adamu,

akamleta kwa Adamu, kwa nukuu ya karibu. Mageuzi ya imani ya Mungu pia yanahusiana na sehemu iliyobaki ya Mwanzo 2 na 7. Tunasoma, tunanukuu, na yeye, Mungu, akampulizia pumzi ya uhai puani mwake, na mwanadamu akawa nephesh hayah .

BDB inatoa mnyama aliye hai, aliye hai, anayepumua kama maana ya usemi huu, 6, 5, 9, na inabainisha kuwa inatumika kwa wanyama pia. Hii ni sahihi. Kwa nguvu ya tendo la ubunifu la Mungu, wanyama wanaitwa viumbe hai katika 1:20 na 1:24.

Katika 1:30, viumbe vya ardhi, hewa, na baharini vinasemekana kuwa na pumzi ya uhai ndani yao. Kwa hivyo, haitafanya kazi, kama ninavyofikiri Birkhoff asemavyo, kusema kwamba Mungu alimpulizia Adamu pumzi ilikuwa ni Mungu akimpa nafsi. Hilo si sahihi.

Je, Adamu ana roho? Ndiyo. Je, hilo ndilo lengo la simulizi hili? Hapana. Inamaanisha kwamba Mungu alimhuisha.

Alimfanya awe hai. Kwa hivyo, Mungu alimchukua mtu aliyemuumba kutoka kwa mavumbi ya ardhi na akampulizia pumzi ya uhai, naye akawa kiumbe hai, mwenye pumzi. Neno likawa katika Mwanzo 2:7 pia ni muhimu.

Maandishi hayataruhusu dhana ya mageuzi ya kitheisti kuhusu kiumbe kilichokuwepo hapo awali hapa pia. Mwanadamu akawa kiumbe hai kutokana na pumzi ya Mungu ndani yake. Haitakuwa sawa kudai kwamba pumzi ya Mungu ilikuwa ni kuingiza roho ndani ya nyani aliye hai.

Mwanadamu hakuwa hai kabla Mungu hajampulizia puani. Alifanyika kiumbe hai hasa kwa sababu ya kitendo cha Mungu, kama vile wanyama nao walivyo viumbe hai, kwa sababu ya pumzi ya uhai kutoka kwa Mungu. Kwa hivyo ninahitimisha kwamba ufafanuzi wa Mwanzo 2:7 unazuia mtazamo wa mageuzi wa imani ya Mungu kuhusu mwanzo wa mwanadamu.

Mwanadamu alikuwa kiumbe maalum wa Mungu ambaye alitumia udongo uliolekea kutoka ardhini kama malighafi kwa ajili ya uumbaji wake. Baada ya kumtengenezea Adamu mwili, Mungu alimpulizia pumzi ya uhai puani. Matokeo yake ni kwamba Adamu akawa kiumbe hai, anayepumua, kitu ambacho hakuwa hapo awali.

Mungu pia aliwapa wanyama pumzi ya uhai, lakini Mungu haonekani kama anayepumua moja kwa moja ana kwa ana, kwa njia ya kusema, ndani yao kama alivyokuwa kama anavyoonekana na Adamu. Kwa hivyo kuna urafiki uliopo katika uumbaji wa Mungu wa kiumbe wake mkuu zaidi, mwanadamu, ambao unakosekana katika uumbaji wa wanyama. Ukaribu huu unaonyesha tofauti muhimu kati ya wanadamu na viumbe wengine wote wa Mungu.

Ni mada ya sura ya Mungu katika ubinadamu inayoelezea tofauti hiyo ambayo tutaelekeza mawazo yetu katika hotuba inayofuata. Asante sana.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu mafundisho ya ubinadamu na dhambi. Hiki ni kipindi nambari tatu, Asili ya Ubinadamu, Maoni Matano.